

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
 Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
 Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
 Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
 namesčencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
 čaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta
 Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
 mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 98

Sobota, 5. decembra 1936

Leto XI

Zatišje

Kako se bodo razvijali politični do-
 godki?

Kadar opazujemo vreme, nas ne-
 prijazna tišina in mrklost v ozračju
 vznemirja z neko tesnobo. Prav ta-
 ko nas danes vznemirja mrkli med-
 narodni položaj in pa tudi zatišje
 doma.

Nastala je pavza. V mednarod-
 ni politik se razpletajo in zapletajo
 dogodki v ozadju. Nihče ne ve, ali
 so to hudourni oblaki, ki se zbirajo
 in groze z nevihto, ali pa pomenijo
 le čiščenje obnebnja, za katerim na-
 stopi solnce prijazneje. Nihče ne ve,
 razen onih, ki imajo besedo v sve-
 tovnih politikah. Te pa poznamo, teh
 se bojimo, ker kujejo politiko po
 svojem kopitu.

Bojimo se teh politikov, če zma-
 gajo. Bojimo, ker narodi sveta še
 niso zreli, da bi prekržali politiko,
 ki utegne koristiti samo majhnemu
 delu človeštva. Spominjajmo se pr-
 vih povojnih let, gesla »nikdar več
 vojne«. Spominjajmo se mirovnih
 paktov, ki prisegajo na večni mir.
Vse to je danes pozabljeno. Kapita-
 listični in fašistični vojni tisk je v
 zadnjih letih prevpil voljo po miru,
 prevpil grozote svetovne vojne in
 »odkril« okoli in okoli same sovraž-
 nike, ki nas hočejo podaviti ali za-
 sužnjiti. S strastno propagando in
 demagogijo je zadržal v človeštvu
 voljo do miru in sovraštvo proti
 vojni.

Strašna slika je to. Strašno iz-
 pričevalo o duševnem uboštvo, ki v
 štiriindvajsetih urah pozabi svojo
 prisego na mir in veruje trditvam,
 ki imajo namen ustvarjati vojno
 razpoloženje.

Kaj nastane iz kaosa, kdo ve?

Zatišje je pa tudi pri nas doma.
 Le tri važnejše vesti imamo iz zad-
 njih dni. Predsednik vlade je bil ne-
 davno v Turčiji, da podpiše pogod-
 bo s Turčijo. Knez namestnik Pavel
 je bil v Londonu, kjer je sprejel
 časnikarja Seaton Watsona (Scotus
 Viator) in minister dr. Spaho je
 podpisal pogodbo z Rumunijo, ki
 določa zgraditev mostu čez Dunavo,
 ki bo vezal dve prijateljski državi.
 Narodna skupščina bo sklicana šele
 ta mesec, dasi je bila določena
 za november.

Pomemben je sprejem slovitega
 angleškega časnikarja Seaton Wat-
 sona, ki je nedvomno želel od kneza
 Pavla politične informacije, da lah-
 ko objektivno poroča o razvoju v
 naši državi. Zakaj, kakor zadnje iz-
 jave nekaterih politikov glase, je
 naša politika na razpotju. To se
 pravi, da gremo k uresničenju bolj
 ali manj jasnih problemov, ki pa že
 vendar dajo vidne obrise rešitve
 notranjih problemov za daljšo dobo.
 Dolgotrajna bolezen se ne da ozdra-
 viti hipno; to razumemo. Treba je
 potrpljenja in uvidevnosti.

Vsekakor pa smatramo, da je za
 prijateljsko in sporazumno razči-
 ščenje potrebna svoboda, demokra-
 cija, ki more res proces bistveno
 olajšati in pospešiti, ker zdravo živ-
 ljenje in razvoj po vseh pravih fi-
 lozofije in logike potrebujejo svo-
 bodnega duha, ki je edina naravna
 pogonska sila človeštva.

Dokaze imamo v fašističnih dik-
 taturah. Tam je uveden dril na eni
 strani, na drugi strani pa nastaja
 duhovna desorganizacija. Drilec
 je vedno manj, ko pa zbesni desor-
 ganizirana množica, bo konec dik-
 tatur. Tak je naravni razvoj.

Mi hočemo biti popolnejši, bolj-
 ši. Posnemajmo zato zgledno zavez-

Madrid kljubuje vsem napadom

Nov generalni napad Francovih Marokancev na Madrid krvavo odbit

General Franco je, kot so to ja-
 vile nacistične radio postaje, pričel
 29. novembra novo generalno ofen-
 zivo na Madrid. Po strahovitem ob-
 streljevanju in bombardiranju iz
 zraka je gnal Marokance v napad,
 trikrat v teku noči, vseh trikrat so
 branilci odbili napadalce, ki so pu-
 stili na bojišču ogromno mrtvih.
 Zjutraj 1. decembra je vladina arti-
 ljerija otvorila zaporni ogenj na
 ozemlje za sovražnikovo fronto, na-
 kar je izvršila pehota več napadov
 in pregnala naciste iz njihovih po-
 stojank.

Francova armada ogrožena v hrbtu

Novo generalno ofenzivo na Ma-
 drid je Franco zapovedal radi tega,
 ker mu pri Talaveri silijo vladine
 čete za hrbet. Ako bi se mu posre-
 čilo zavzeti Madrid, bi se nevarno-
 sti, ki mu preti, lahko izognil, sicer
 pa bo postal njegov položaj pred
 Madridom nevzdržen.

Vladine čete prodirajo proti Burgosu

Vladine čete prodirajo na fronti
 ob Baskajskem zalivu proti Bur-
 gosu, kjer je sedež Francove vlade.
 Od mesta so oddaljene še 60 km.
 Ofenziva vladinih čet je popolnoma
 zmedla Francove generale.

Nemški regularni vojaki Francu na
 pomoč

V Londonu je vzbudila silno
 ogorčenje vest, da je poslala Nem-
 čija 5000 članov napadalnih oddel-
 kov in regularnih vojakov Francu
 na pomoč. Angleška vlada odločno
 svari pred takim početjem. Res je,
 da se tudi na strani vlade bore de-
 lavci vseh mogočih narodnosti. To-
 da tu ne gre za nobene organizirane
 transporte, ampak za prostovoljce,
 ki prihajajo v manjših skupinah od
 vsepovsod. Omenjeni nemški trans-
 port pa se mora smatrati, da je or-
 ganiziran s privoljenjem nemške

„Španska vojna je evropska vojna na
 španskih tleh“

V angleškem parlamentu so te
 dni živahno debatirali o španskem
 vprašanju.

Vodja angleške delavske stranke
 major Atlee je zahteval interven-
 cijo v Španiji v svrhu ustavitve pre-
 livanja krvi in rešitve španskega
 vprašanja v okviru Društva narod-
 dov. V ostalem pa se je zavzemal za
 to, da se dotlej omogoči oborožitev
 legalne španske vlade.

Nek konservativni poslanec, član
 angleške parlamentarne delegacije,
 ki je pretekli teden obiskala Madrid,

vlade in znači dejansko vojaško po-
 moč Nemčije Francu.

Španski parlament zaseda v Va-
 lenciji

Dne 1. decembra se je sestal v
 Valenciji španski parlament. Largo
 Caballero je v svojem otvoritvenem
 govoru povdрил, da je treba voditi
 boj, ki je bil vsiljen španskemu ljud-
 stvu, do zmagovitega konca. Na to
 je nadaljeval: »Evropi preti vojna in
 do nje ni več daleč. Baš radi tega,
 ker se španska vlada zaveda, kako
 velikega pomena so dogodki v Špa-
 niji za nadaljnji razvoj v Evropi, se
 je obrnila na Društvo narodov, da
 prepreči najhujše.«

pa je rekel:

»Kar se sedaj odigrava v Špa-
 niji, ni več državljanska vojna, am-
 pak evropska vojna na španskih
 tleh.«

Zunanji minister Eden se je pa
 branil pred očitkom delavske stran-
 ke, da pri njem odloča razredni čut
 in da je vsled tega zavzel pasivno
 stališče napram legalni španski vlad-
 di. Rekel je, da mu je njegovo zadr-
 žanje narekoval edinole čut dolžno-
 sti, da prihrani Evropi grozote, ki
 jih sedaj prenaša špansko ljudstvo.

Mala zveza odločno na braniku proti revizionizmu

V Bukarešti je bila 1. decembra
 manifestacija Male zveze, ki so se
 je udeležili predstavniki vlad in par-
 lamenta Rumunije, Čehoslovaške in
 Jugoslavije. Na manifestaciji se je
 ponovno povdарило složnost Male
 zveze v obrambi postojećih mej in
 proti madžarskemu revizionizmu,
 ki ga zlasti podpira Italija.

Jugoslavija opozarja Nemčijo na

nedopustnost njenega postopanja v
 vprašanju odprave mednarodne kon-
 trole nad nemškimi rekami. Nemčija
 je enostransko ukinila veljavnost
 mirovne pogodbe glede mednarodne
 kontrole rečne plošbe na nemških
 rekah. Med državami, ki so radi te-
 ga poslale nemški vladí protest, je
 tudi Jugoslavija.

Vseameriška konferenca

Odločna Rooseveltova izjava za demokracijo

V Buenos Airesu v Argentini
 zaseda vseameriška konferenca, ki
 ji prisostvujejo zastopniki 21 ameri-
 škkih držav. Na kongres je prišel tu-
 di predsednik Zedinjenih držav
 Roosevelt.

V razgovoru z novinarji je dejal:
 »Verujem v rešitev sveta s po-
 močjo pravega demokratičnega du-
 ha. Za nas (Amerikance) ostaneta
 svoboda in osebna varnost vedno
 najboljši temelj miru.«

Socialna zaščita delavstva v ČSR

Zakon rešil 48.000 delavcev

V čehoslovaškem parlamentu, v
 katerem ima močno zaslonbo kot
 druga najmočnejša skupina delavska
 socialnodemokratska stranka, so te
 dni ugotovili, da so z zakonom o od-
 puščanju delavcev rešili v enem sa-
 mem letu nad 48.000 industrijskih
 delavcev pred odpustom. Ta zakon
 namreč prepoveduje delodajalcem,
 da bi smeli brez odobritve oblasti v
 večjem številu odpustiti delavce.
 Upravna oblast uvede v takem slu-
 čaju preiskavo. Če se izkaže, da
 podjetje nima zaposlenja, mu mini-
 strstvo olajša obrat bodisi s preskr-

bo državnih ali drugih javnih dobav,
 ali pa mu omilijo javna plačila, dav-
 ke ali izvozno carino itd., da more
 podjetnik še nadalje zaposlovati de-
 lavce.

In pri nas?

V Jugoslaviji imamo v tem po-
 gledu samo nepopolno, v zraku vi-
 seče določilo ša 102 zakona o zaščiti
 delavcev, ki samo nalaga delodajal-
 cu, da mora prijaviti Borzi dela, če
 odpusti naenkrat več nego 5 delav-
 cev. Ako tega ne stori, je kaznovan
 po šu 122 t. 7 istega zakona. Večje
 dolžnosti nima potem niti delodaja-
 lec, niti država napram delavcu. Le
 tako so mogoči odpusti v masah,
 kot so se izvršili nedavno v tekstil-
 nih tovarnah v Kranju, Mariboru
 itd. ali pri Westnu v Celju.

nico Čehoslovaško ter se zaoblubi-
 mo na demokracijo in cilj naš naj-
 bo, da jo izpopolnimo do najideal-
 nejše oblike.

Blum za poravnavo delavskih sporov

Razsodiščni in poravnalni postopek
 v Franciji

Blum je predložil načrt zakona o
 poravnavanju in razsodiščih v de-
 lavskih sporih. Poravnava bo ob-
 vezna. Zaradi naraščanja delavskih
 sporov je to potrebno in bo ljudska
 vlada nedvomno ščitila delavstvo.
 Tudi generalni tajnik delavske zve-
 ze s. Jouhaux je izjavil, da zaupa
 vladi delavska zveza ter zavrača laž
 reakcionarcev, da namerava zveza
 proglasiti splošno stavko.

90.000 tekstilcev v stavko

na Angleškem

Tekstilni in pavolni delavci v an-
 gleškem Manchestru so z veliko ve-
 čino sklenili stopiti dne 19. decem-
 bra v stavko, da zopet pribore pri-
 krajške na mezdah, ki so se izvršili
 po letu 1932. Če ne pride do spor-
 razuma, bo zastavkalo 90.000 delav-
 cev in delavk.

Nova ustava Sovjetske Rusije.

Osmi sovjetski kongres v Moskvi je
 sprejel načrt nove ruske ustave so-
 glasno. Veliko pozornost je izzvala
 izjava Stalina, da v Rusiji ni več
 proletarijata, odkar je delavstvo po-
 stalo lastnik produkcijskih sredstev.

Težave z italijanskim notranjim
 posojilom. Mussolini je razpisal no-
 vo notranje posojilo. Naravno je,
 da notranja posojila izčrpavajo de-
 želo, če se ne porablja v produk-
 tivne namene. Z novim posojilom
 obremenjuje Italija posest s 30 odst.
 vrednosti. Posojilu se pa posestni
 sloji upirajo, češ, da že nimajo s
 čim plačati teh posojil ter (stavko),

Doma in po svetu

Ali je to v duhu JRZ? V 11. številu glasila zelenih »združenih« nameščencev »Bodočnost« pišejo med drugim: ... »da je pri nas moderno, lepo in napredno vse, kar je tuje: ... dalmatinsko vino, hrvatski politiki, srbski obrazci itd. ... To je slika slovenskega malomeščana, ki se je pod Turki takoj poturčil, v Avstriji ponemčuril, v Jugoslaviji pa pojugoslovenil...« Ali ne bi bilo dobro, da bi »združenih« zeleni poslali tudi to svojo pisarijo na merodajno mesto v Beograd, ko tako radi vlagajo pritožbe proti Delavski zbornici?

Deseta obletnica smrti Nikole Pašiča bo dne 10. t. m.

Nov delavski list v Zagrebu. Z dnem 28. novembra t. l. je začel izhajati v Zagrebu nov delavski tednik »Slobodna riječ«, ki bo nadaljeval v duhu ustavljenih »Radniških novin«. »Slobodna riječ« je izhajala že pred vojno kot dnevnik v Zagrebu in vidimo na tem zopet žalosten primer, kako je delavstvo po vojni padlo pri nas s svojim časopišem, s katerim bi lahko branilo svoje pravice. Priporočamo našim sodrugom, da naroče »Slobodno riječ«, ki stane letno Din 100.—

Uboži nemški magnati! Nemška vlada je izdala odlok, da bo usmrčen vsak Nемеc, ki tihotapi denar v inozemstvo ali pa ga ima tam naloženega.

Angleški kralj se ženi. Angleški kralj hoče poročiti ločeno ženo ameriškega častnika Simpsona, ki je kralja spremljala na vožnji po Jadranu. Simpsonova sta se ločila šele oktobra in sicer se je ločitev oz. razporeka izvršila po krivdi moža. Vsled tega so nastale težave. Cerkevni krogi, zlasti bradfordski škof, pravijo, da kralja ni mogoče poročiti, dokler ne poteče šest mesecev po ločitvi. Šele tedaj postane žena čistega srca. S tem bi se cerkev nekako pomirila, toda v Angliji se pripravljajo kronске svečanosti in ta stvar je po mnenju škofa nezdružljiva z namero kralja. — Oglasil se je tudi parlament; konservativci so zelo proti postopanju kralja in pravijo, da kralj v tem vprašanju brez parlamenta ne sme ničesar ukreniti, delavski poslanci pa so mnenja, da naj se kralj kar poroči, kakor mu je ljubo in drago, glavno je pač, da ostane tudi še za naprej z ljudstvom.

»Gringoire« v Sejni. V Parizu izhaja tednik »Gringoire«, ki je najbolj nesramno napadal pokojnega sodruga Salengra. Neznanci (najbrže delavci) so v četrtek zgodaj zjutraj čakali na avto, ki je vozil list na pošto, ga zajeli in odpeljali k reki Sejni ter zmetali v vodo okoli 20.000 izvodov tega lista.

Ženski kotiček

Miklavževo

Za odrasle je Miklavževo več ali manj prijeten spomin na mlada leta. V tem spominu živi precejšen del naše mladosti. Kako smo se včasih kot otroci veselili in bali tega dne obenem. Saj je Miklavž vedno hotel vedeti, ali smo pridni ali poredni. Pridnim je delil orehe, jabolka in sladkarije, v poredne pa se je zakadil parkelj, jih šibal, vklepal v verige in tlačil v koš, da smo tudi tisti, ki smo bili »pridni«, trepetali, pač v zavesti, da z našo pridnostjo le ni bilo vse čisto tako, kot smo zatrjevali Miklavžu. Ko smo postali starejši in smo izvedeli, da je Miklavž očetov prijatelj in naš sosed, se nam je razblinila prva iluzija, ki smo jo gojili v življenju, v nič.

Miklavž je bil starišem pomočnik pri njihovi vzgoji. Že par mesecev prej so stariši strašili in krotili poredneže z Miklavžem in parkljem. To je bilo gotovo napačno. Toda Miklavž je bil tudi tisti, ki je dobre in

Angleška svinčena družba ima konjunkturo kot še nikoli

Mežica, v decembru 1936.

V tukajšnjem svinčenem rudniku, ki je last angleške družbe, se koplje s polno paro in brez prestanka. Rudarji so razdeljeni na devet skupin, ki prihaja na delo druga za drugo. Med pričetkom dela ene skupine in do prihoda na delo druge skupine je par ur presledka, vendar pa dela vsaka skupina polnih osem ur.

Za rudarje v mežiški dolini je gotovo razveseljiv pojav, da imajo v tem času stalen zaslužek. Vendar moramo omeniti, da so polno zaposleni samo rudarji, dočim se v topilniškem obratu dela v manjšem obsegu.

Udomačilo se je namreč, da družba izvažala sirovo rudo, namesto pretopljenega svinca. Od treh mehanskih peči gori samo ena. Topijo samo najfinejšo rudo, prah, dočim gre vsa ostala ruda mimo topilnice na kolodvor.

Ali ne bi kazalo polno zaposliti tudi topilniškega obrata? Takoj bi lahko dobilo delo večje število delavcev. Ako bi se pa hotelo kaj investirati, bi se pa v Mežiški dolini lahko zgradila tovarna za svinčeno pločevino in svinčena zrnca.

Pravijo, da bi se dalo te načrte izvesti, ako bi naša carinska politika bila drugače usmerjena. Trdi se, da za izvoz surove rude ni treba plačati nobene izvozne carine, pač pa za pretopljeni svinec. Ako je to res, potem stoji svet res na glavi! V interesu države bi bilo, da bi izvažala vsaj polfabrikate, nikakor pa ne surove rude. Saj nam mora biti vendar ležeče na tem, da zaposlimo čim več ljudi, da ostane čim več denarja za izvršeno delo v tuzemstvu, ne pa, da izvažamo surovo rudo, naše naravne zaklade in s tem pomagamo, da so topilniški obrati in tovarne po drugod zaposleni. O tem naj bi poklicni faktorji pričeli takoj resno razmi-

šljati. S takimi ukrepi bi bil garantiran dober zaslužek rudarjem tudi za naprej in še mnogo večje število delavstva kot doslej bi bilo v tej gospodarski panogi lahko zaposleno.

Med Mežico in Poleno delajo sedaj v terenu, ki leži pod vodno gladino. Poprej enkrat se je splošno trdilo, da v tem terenu ni svinca, sedaj se je pa izkazalo, da vodi tod bogata žila proti osrčju zemlje.

Zelo škoda je, da družba nima svojega sedeža v Mežici, ampak v Zagrebu. Koliko več bi občina lahko dobila na dokladah! Denar pa bi potrebovala, saj je izdatkov nič koliko in razen tega bodo socialne potrebe vedno večje, kot v vsaki industrijski občini. Industrija je za občino blagoslov, na drugi strani pa tudi težko breme, ker, kar ostane izčrpanih delavcev, pade redno v večji ali manjši meri, prej ali slej, občini v breme.

Določbe državnega računovodstva ovirajo razmah državnih podjetij

Preskrbite kredit za državna podjetja!

Zabukovca, dne 1. dec. 1936.

Enkrat praznujemo radi pomanjkanja naročil, drugič radi pomanjkanja kredita

Uprava tukajšnjega državnega rudnika je dne 30. novembra razglasila, da je vsled pomanjkanja kredita primorana gotovo število delavcev poslati za nedoločen čas na dopust, ostale pa zaposliti izmenoma vsakih 14 dni.

V pošteve pridejo rudarji posestniki in posestniški sinovi. To so po večini rudarji s preko 20 let službe. Vprašamo se, kako je kaj takega mogoče, v času, ko ima rudnik zadosti naročil, dočim smo v poletnih mesecih praznovali vsled — pomanjkanja naročil!

Kdo naj to razume? Do konca proračunske dobe in otvoritve novih kreditov je še štiri mesece! Ali naj delavstvo res vso zimo ostane takorekoč brez zaslužka?

Takojšnja intervencija delavskih zaupnikov je ostla brezuspešna.

Gornje poročilo, ki smo ga prejeli iz Zabukovce, mora vsakega količkej trezno mislečega človeka začuditi. Nehote se nam vsiljuje vprašanje: »Kako je mogoče dopustiti, da državni rudnik, ki se duši vsled dotoka naročil, ustavi oz. omeji svoje obratovanje? Kdaj smo že videli tovarnarja, trgovca ali obrtnika, ki bi svoje odjemalce odslovil, namesto, da bi jih postregel?«

Podjetje je izčrpalo svoj s proračunom predvideni kredit za mezde in obratovanje. Naj pride sedaj še toliko naročil — proračunski

kredit je izčrpan in podjetje ne sme več obratovati.

Tu je treba izdati primerne ukrepe, da bodo podjetja imela odprt kredit tudi preko proračuna.

Slovesna otvoritev nove šolske zgradbe v Mariboru

Sole so vrata bodočnosti, kdor zida šole, podira jetnišnice. Resničnosti tega se nihče ne zaveda tako določno kakor proletarec, kateremu je v težki borbi za vsakdanji kruh pred očmi vedno samo en cilj, ustvariti potomecem lepšo bodočnost, usposobiti jih v pravilni meri za boj z življenjem. Zato je povsod tam, kjer je prišlo delavstvo do odločujoče moči, bila njegova glavna naloga, zgraditi čim več šol. Rdeči Dunaj, ki je toliko storil za šolstvo, nam je dokaz za to.

1. decembra letos je bila slovesno otvorjena nova šolska palača v magdalenskem predmestju. Mariborska mestna občina od prevrata naprej ni zgradila nobenega novega šolskega poslopja, dve šoli je morala celo prepustiti drugim uradam, bivšo Södmarkino šolo v koloniji kontroli dohodkov, bivšo deško osnovno šolo na Slomškovem trgu pa policiji. Število šoloobiskujočih otrok je pa rastle venomer, tako da ni čuda, da so postali vsi prostori že zdavnaj pretesni in so vladale ponekod že nevdružne šolske razmere. Tako n. pr. ima magdalenska dekliška osnovna šola od svojih dvanajst razredov samo pet pod lastno streho malega in starega poslopja na Magdalenskem trgu, šest razredov je nastanjenih v šoli na Slomškovem trgu, eden pa celo v Vesni, tako da morajo nekateri otroci hoditi v šolo takorekoč izpod Pohorja do Piramide. Deška osnovna šola na Ruški cesti postaja že tudi pretesna, od trinajst razredov so štiri v mestu, tako da je šola tudi v treh poslopih.

Nič boljše se ne godi glede prostorov meščanske šolstvu v Mariboru. Dočim imamo tri dekliške meščanske šole, je bila do letošnjega leta samo ena deška, ki se je šele letos razdelila. Ker pa primanjkuje prostorov, si je pomagala deloma s popoldanskim poukom, deloma pa so raztreseni

razredi po drugih šolskih poslopih.

Ker so tako postajale šolske razmere vedno nevdružnejše, se je morala odločiti mestna občina za zgradnjo nove šole in 15. septembra lanskega leta so že slovesno polagali temeljni kamen za novo mogočno šolsko palačo, za katero je bil izmnoženo drugih izbran in sprejet načrt inž. arh. J. Černigoja. Do decembra lanskega leta je bila stavba že pod streho, čez zimo se je sušila, letos spomladi so pa zopet začeli z delom in je sedaj stavba v glavnem končana. V njo se bosta vselili po božičnih počitnicah II. deška meščanska in II. dekliška (magdalenska) osnovna šola. Dosedanje poslopje II. dekliške osnovne šole na Magdalenskem trgu pa dobi III. deška osnovna šola na Ruški cesti. Tako sedaj deci ne bo več treba hoditi čez most v šolo in bo tako dravski most znatno razbremenjen. Razbremenjene pa bodo tudi vse šole na levem bregu, ki so se morale sedaj z nekaterimi svojimi razredi stiskati v raznih kabinetih in drugih neprimernih prostorih.

Nova šolska palača zavzema prostor med Betnavsko, Magdalensko in Poljsko ulico. Glavna fronta je obrnjena proti severu, od nje se pa vlečeta dva stranska trakta, med katerima je slavnostno dvorišče in telovadnica, ki je za obe šoli skupna. Vsa šolska palača je dvonadstropna, napravljena pa vtis, da je trinadstropna, ker so že pritlična okna tako visoka kakor po normalnih stavbah okna prvega nadstropja. Mogočen vtis še povečavajo ogromna okna. Dočim je vsa palača bela, je telovadnica rdeča, kar tvori izredno posrečen kontrast.

Enako ugoden vtis kakor v zunanosti pa nudi stavba tudi v notranjosti. Nad vse prijazni so že hodniki, ki so vsi rumeno poslikani, okna in vrata pa so rumeno lakirana. Šolske sobe so solne, zračne in zelo svetle ter naredijo zelo prijeten vtis. Šolske klopi in splohi celotna oprema v šoli je iz trdega lesa, iz parjene bukovine.

Projektantu inž. arh. Černigoju, ki je tudi nadziral gradnjo, gre brez dvoma polno priznanje, saj je vsa stavba v svoji zunanosti in notranosti praktična in moderna, obenem se pa pozna v celoti in v vseh potankostih umetniški čut projektanta. Nova šolska palača je stala 8 milijonov dinarjev; od te vsote odpade 650.000 dinarjev samo na opremo. To je brez dvoma ogromna vsota, ki jo bo mestna občina mariborska težko odplačevala. K temu pa je treba pripomniti, da je veljala nova bežigradska gimnazija v Ljubljani, ki je bila pred dobrim mesecem otvorjena 8 in pol milijonov dinarjev, dasi je za polovico manjša. Seveda je pa v notranjosti mnogo bolj razkošno opremljena, tako da je po splošni sodbi najlepša srednja šola Jugoslavije. Mariborska nova šolska palača pa je največja šolska stavba v vsej državi, obenem pa za sedaj najmodernejša in najlepša osnovna in meščanska šola.

2.107.721 delavcev in nameščencev je organiziranih v Čehoslovaški. Skupno število ročnih in duševnih delavcev je 4.449.883. Torej jih je 47,37 odst. organiziranih. Organizirani so vključeni v 702 strokovnih zvezah in 15 deželnih centralah. Svobodne strokovne organizacije štejejo 614.000 članov.

pridne nagradil. Po navadi so stariši s svojim plačilom in priznanjem pridnim otrokom odlašali do Miklavža. To že ni bilo več tako napačno. Stariši pa, ki so nahujskali parklja na porednega otroka, češ, da ni bil priden in ubogljiv, so s tem Miklavževo, ki je bilo vedno dan otrok, spremenili v dan pretepanja. Kjer se je Miklavževo udomačilo, ga bo težko odpraviti. Prav pa je, ako skušamo temu dnevu dati drugačen zmisel. Ta dan naj postane res dan otrok. Obdarovani naj bodo samo otroci. Vendar ne tako, da jih obdarujejo odrasli, ampak da se otroci obdarujejo med seboj.

Učimo otroke zgodaj, da je slajše dajati, kot jemati. Da naj gledajo, kako bi sami lahko darovali in ne, da si puste darovati od drugih. Samo taki otroci, ki se že v zgodnji mladosti nauče dajati drugim, bodo tudi kot odrasli obdržali to plemenito lastnost, da bodo pomagali sočloveku.

Skrbimo, da bo Miklavževo, ki je zlasti v teh letih težkih socialnih

prilik izgubilo svoj prvoten pomen, dobilo drugačen zmisel in vzgojno vrednost. Poprej nekoč so Miklavževo zlorabljali za tepenje, strahovanje in kaznovanje, dandanes pa bodi naša skrb, da iz njega napravimo dan otrok, ki naj otrokom pri vzgoji zavest, da v življenju ne gre samo jemati, ampak tudi dajati.

Otroci so egoistični, kar je popolnoma v skladu z miselnostjo in duševnim razvojem otroka. Vendar pa je ta egoizem, ki se pojavlja pri otroku, z vzgojo mogoče zmanjšati. Uvedimo torej otrokov dan, ki naj nadomesti tradicionalno Miklavževo in dajmo temu dnevu zmisel otroške radodarnosti!

Otroci, ki se priučijo, svojim sovrstnikom napraviti veselje, bodo pozneje enkrat, kot odrasli ljudje, vse bolj solidarni s sočlovekom. **Takih ljudi nam je treba!**

Izpremenimo torej zmisel, ki ga ima Miklavževo marsikje še dandanes in napravimo iz njega dan otrok s protiegoistično vzgojno namero.

W. R.

Priručnik za delavce, zlasti pa za zaupnike in funkcionarje!

V založbi načelstva II. rudarske skupine je izšel priručnik »Delavski zaupnik«, ki ga je spisal in uredil predsednik II. rud. skupine s. Franc Pliberšek. Priručnik je neobhoden pripomoček za delavce in delavke, zlasti pa za zaupnike in funkcionarje v delavskem gibanju. Priručnik obsega 272 strani in stane Din 15, v knjižnicah Din 10. Pri naročilu po pošti je treba priložiti znamko za Din 1,25. Naroča se pri načelstvu II. rudarske skupine v Trbovljah.

Opozarjamo vse naše čitatelje na ta priručnik, ki bo postal pravi delavčev svetovalec v vsakodnevnih vprašanjih in priporočamo vsakomur, da si ga naroči. Podrobnejše bomo o njem še izpregovorili.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Zapomni si za vse življenje:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten.

Pranje z Radionom je tako lahko in preprosto: belo perilo kuhaj 15 minut, volno in svilo pa peri v mrzli raztopini.

Samo

Schichtov **RADION**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

PERE SAM!

Iz naših krajev

Trbovlje

Čudna pota

Pobližji opis nositelja liste JRZ v Trbovljah vzbuja kaj čudne dojme. Delavstvo ga je poznalo kot zelo radikalnega moža v času, ko je bila radikalnost geslo. Potem smo ga slišali kot gromovnika krščanskega socializma. Še pred nekaj dnevi (»Delavska pravica« z dne 5. novembra) je gospod Križnik oznanjal svojim ovčicam hudo opozicijo. Ali je bil poprej g. Križnik skrit pristaš JRZ in se je samo kazal opozicionalca ali pa je barvo izpremenil, kdo bi vedel?

Sedaj troši letake in agitira za svojo novo pobarvano firmo, ki jo hoče za vsako ceno vsiliti delavstvu. Toda delavstvo se zaveda, kaj ima pričakovati od ljudi Križnikovega kova. Človek ne more biti enkrat rdeč, potem črn, nato mogoče zopet bel in zopet črn, kajti javnost potem sploh nikoli ne ve, kje bo tako ptico seljivko videla prihodnjic.

Druge liste, oziroma tretje liste pa skoraj ni potrebno omeniti, ker je to lista JRZ številka dva, samo da je pobarvana z velikim črnim mačkom.

Gospod Križnik pa obema z obema rokama baš to tretjo listo JRZ štev. II. in mačka, ki je na njej, misleč, da gre za neke osebne prijatelje Klenovška in Pliberška, ki pa so to le v njegovi bujni politični domišljiji.

Rudarskemu delavstvu je vse to znano, zato ne pomagajo: ne lepe pridige, ne letaki, ne pestra pobarvanost Križnikove liste, ker ji je rudarsko delavstvo že vnaprej napovedalo bojkot, bojkot pa tudi drugi listi JRZ štev. II. in bo združeno ter enotno volilo listo delavcev, kmetov in obrtnikov, katere nosilec je s. Jakob Klenovšek.

Čeče nad Trbovljami

Kakor, da smo žoga. Naš po večini kmečki kraj, ki obsega k. o. Sv. Marko, je bil že pri prvih občinskih volitvah zadnji »adut« takrat vsemogočinih JNS-arjev.

Ko niso uspeli s pritožbo zoper prve volitve, so se spomnili na Čeče in dosegli prekomisacijo z izločitvijo našega kraja iz občine Trbovlje ter priključitev k občini Hraštnik-Dol. S tem so dosegli tudi ponovne volitve, pri katerih so pa zopet pogoreli, kot pri prejšnjih. Pri ponovni prekomisaciji je bil ta okraj zopet priključen občini Trbovlje. Občina Hraštnik-Dol, katere upravo tvorijo delavci in kmetje s s. Malovrhom na čelu je storila za naš okraj v dveh letih več, kakor se je storilo prei deset let, kar ji brez izjeme vsak priznava. Zato bomo tudi v nedeljo 6. decembra, topot kot Trboveličani, volili listo delavcev, kmetov in obrtnikov, katere nosilec je s. Klenovšek Jakob, ki je že tudi v praksi dokazal, da je vreden našega zaupanja. Da se tudi gospodje okrog liste JRZ zanimajo za nas, je razvidno iz tega, da so postavili za naš kraj kar celo baterijo »debelih bert«, ki bruhajo ogenj na vse, kar ni z njimi.

Posebno se odlikuje v tem neki posestnik, ki je še pri prejšnjih volitvah bil na listi JNS. Zakaj je takrat šel na JNS listo, bo že sam pojasnil javnosti. Sedaj so mu ponudili kandidaturu na listi JRZ, pa jo je baje odklonil z utemeljitvijo, češ, da nam je že zadosti »korenja narila«. Z vsjo vsmemo se je pa vrgel na agitacijo za JRZ. Da bi imeli gospodje večji vpliv so postavili iz našega okraja na svojo listo kar štiri kandidate, dočim smo imeli preje običajno enega, največ dva na vsaki listi. Posebno pozornost pa vzbujajo g. Krampberger Franc, ki ne samo, da ni zmožen funkcije občinskega odbornika, temveč je znan še iz neke volovske kupčije, ki je bila na moč zanimiva! Gospodje, par dni nas še loči od volitev, potem boste pa imeli čas, da si ohladite podplate od agitacijskih potov. Mi volilci vam bomo pa dokazali, da nočemo na občini politike ne Moskve, ne Rima, ampak pametno in smotreno gospodarstvo, socialno skrbstvo in pošteno delo, za kar nam jamči lista delovnega ljudstva, katere nosilec je s. Klenovšek Jakob. Zato bomo v nedeljo glasovali vsi za njega!

Maribor

Važno delavsko zborovanje

V nedeljo, dne 6. decembra 1936 ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v dvorani Delavske zbornice, II. nadstropje, delavsko zborovanje, na katerem bodo postavljene zahteve za preskrbo brezposelnih delavcev in nameščencev. Dnevni red je važen, zato je udeležba vsakega zavednega delavca in nameščenca nujno potrebna.

Krajevni Medstrokovni Odbor v Mariboru.

Kaj bo s starim poslopjem dekliške ljudske šole? Ko se bo dekliška ljudska šola preselila v novo zgrajeno šolsko poslopje, bo staro poslopje pri Magdalenski cerkvi postalo prazno. Zaenkrat še ni znano, ali ga bo občina podrla ali pa porabila v kakšne druge svrhe. Ako ni opasnosti, da se skoro podre, bi bilo priporočljivo, ako bi občina spravila vanj vagonarje, dokler jim ne bo priskrbela človeka dostojnih bivališč kje drugod.

Red pavlega perja — so si podelili pretekli torek nekateri gospodje.

Z razkritjem ni nič. Vlom v blagajno Zadrudne gospodarske banke je ostal nepojasnjen, takisto tudi vlom v ročno blagajno Zadrudne zveze. V javnosti se je svoj čas mnogo govorilo o senzacionalnih razkritjih, ki jih bo spravila na dan pred-

Celje

Predavanje o problemu zakona minimalnih mezd, ki se je vršilo preteklo nedeljo v Delavski zbornici, je pokazalo, kako lažejo nekateri hujskači, ki pravijo, da Delavska zbornica dela za odpravo višjih mezd. Priporočljivo bo, ako se še v ostalih delavskih centrih na sličen način pove delavstvu resnica o stališču Delavskih zbornic glede zakona o minimalnih mezdah. S. Uratnik je s svojim poldrugournim predavanjem napravil ravno črto med resnico in lažjo. Pred zaključkom predavanja je s. Gornik, predsednik K. M. O. sporočil navzočim, da se bodo v letošnjem zimskem času vršila redna predavanja o raznih vprašanjih socialne zakonodaje. Obenem je priporočal nakup novo izišlega priručnika za delavske funkcionarje »Delavski zaupnik« od s. Pliberška.

Zopet razprave radi Westnovih stanovanj. Kakor smo poročali, je okrožno kot prizivno sodišče v dveh tožbah trdilo Weststen proti delavskima zaupnikoma Ogrizeku in Peniču razveljavilo sodbe sreskega sodišča, da bi morala izprazniti stanovanje v lišah tt. Westen. Tožbe so bile vrnjene sreskemu sodišču v dopolnitev postopanja in se vršijo vsled tega dne 10. decembra ob 14. uri v sobi št. 6 sreskega sodišča zopetne razprave. Priporočamo delavcem, zlasti brezposelnim, da se teh javnih razprav udeležijo, ker se na ta način najbolje podučijo o praktičnem izvajanju socialne zakonodaje. Dostop je vsakomur prost.

V sredo, dne 9. novembra pa se bo vršila ob 11. uri pred kazenskim sodnikom razprava v tožbi delavke Ogrizek proti inozemskemu mojstru Flecku, ki je Ogrizekovo oklofutal dne 26. avgusta in je radi tega potem nastala znana odporna rabuka v Westnovi tovarni. Tudi ta razprava je javna in vsakomur dostopna. Vrši se na sobi št. 4 sreskega sodišča.

Poročil se je v nedeljo, dne 29. novembra t. l. tajnik podružnice S. M. R. J. s. Božičnik Alojz s s. Peterle Mimi. Na novi skupni življenjski poti jima želimo obilo sreče!

KINO »METROPOL«, CELJE
5., 6. dec.: Najnovejši Merkurjev tehnik. **GRAD HUBERTUS** poznanim Ganhoferjevemu romanu. 7., 8., 9. decembra: Najnovejši Foxov tehnik. **BELI PEKEL — PIZ PALU**, grandiozen planinski vefilim! V glavni vlogi Gustav Diesel in Leni Riefenstahl.

MATINEJE: 5. decembra ob 16. uri, 6. decembra ob 10.15 in 14. uri JADNICI, I. DEL. 7. decembra ob 16. uri, 8. decembra samo ob 10.15 uri JADNICI, II. DEL.

iskava, vendar se te napovedi niso uresničile. Oba vloma sta bila izvršena skrajno pretkano, s ponarejenimi ključi, s katerimi je vlomilec odprl vrata in blagajno ter jih po izropanju zopet zaklenil.

Hitra smrt natakara. 37letni natakara Franc Schmidt, zaposlen v Veliki kavarni, se je dne 3. t. m. zjutraj vračal iz službe domov. Na cesti mu je postalo slabo in se je zgrudil. Z rešilnim avtom so ga prepehali v bolnico, kjer pa so zdravniki ugotovili, da je že mrtev.

Ubijalca šentiljskega pismonoše še vedno niso prijeli. Udeležbe mesečnega plačilnega sestanka. Ne odlagajte z izpolnjevanjem članskih dolžnosti, skrbimo, da bo vladal red. — Sekcija strojnikov in kurjačev.

Miklavžev večer trg. in priv. nameščencev se bo vršil v soboto, dne 5. dec. 1936 ob 20. uri v vseh prostorih Narodnega doma. Darila sprejema hišnik.

Miklavžev večer priredi v soboto, dne 5. decembra 1936 v dvorani Zadrudne gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6 I. Kolesarsko društvo tekstilnih delavcev s sedežem v Mariboru. — Začetek ob 20. uri, vstop prost. Darila se sprejemajo na dan prireditve v dvorani od 14. do 20. ure.

Splošna delavska strokovna zveza, podružnica Celje, priredi dne 6. decembra v gostilni »Jugoslovani« v Gaberju pri Celju Miklavžev večer s plesom. Darila se sprejemajo v nedeljo ob 2. ure popoldan do 6. ure zvečer. Razdelitev daril bo ob 8. uri zvečer. Obdarujte znance in prijatelje. — Odbor.

Petrovče

6. decembra gremo na volitve!

Po daljšem posvetovanju glede udeležbe pri volitvah so tukajšnji delavci sklenili, da postavijo svoje kandidate na Kmečki, delavski in obrtniški listi, katere nosilec je bivši razrešeni župan Ivan Urbašek. Izrecno pripominjamo, da lista nima strankarskega obilježja in je to tudi s pismeno izjavo nosilca liste potrjeno. To ugotavljam samo mimogrede, da bi kdo sedaj ali pozneje ne trdil kaj drugega, kot je pa res.

Kmetje, delavci in obrtniki, zavedajte se Vaše dolžnosti. Zato v nedeljo vsi na volišče, da bode naša lista zmagała. 6. decembra plačujemo rudarji za odpravljene paragraf 219 obrtnega zakona! — Delavec.

Velenje

Vsem volilcem velenjske občine!

Občani! Živimo v času težke gospodarske in politične krize v državi. Kriza tare kmeta, delavca in obrtnika že celo vrsto let. Kolikor let smo v stiski, toliko let že se nam obeta izboljšanje, ki ga pa v resnici od nikoder noče biti.

Brezposelnost in rubež, pomanjkanje in glad so dnevni gostje delovnega ljudstva, katero mora plačevati račun vseh računov. In v nedeljo, dne 6. decembra imate priliko, da se odločite pri občinskih volitvah naše občine za prvo ali za drugo listo.

Nosilec prve liste predstavlja ljudi, kateri gredo s stranko JRZ. Druga lista z nosilcem Martinšekom Andrejem pa predstavlja ljudi, kateri se hočejo in bodo borili za odpravo krivic, ki se danes delovnemu ljudstvu dogajajo. Zato volilci, kdor je za to, ta naj v nedeljo pogumno in odkrito glasuje za listo združenih delavcev in kmetov, katere nosilec je Martinšek Andrej. Mi hočemo izboljšanja na gospodarskem polju in socialno pravico ter politično svobodo, vse to zahtevamo danes z javnim glasovanjem, kakor to hočejo tisti, ki si obetajo od tega koristi zase. Glasujmo za listo Martinška Andreja javno, da s tem dokazemo, da se tudi javnih volitev ne ustrašimo. Ravno s tem bomo dosegli politično svobodo, za katero se borimo.

Živila lista združenih delavcev, kmetov in obrtnikov!

Živila zveza delovnega ljudstva!

Volilni odbor liste Martinška Andreja.

Vera je v nevarnosti. To je star volilni slager naših znancev. Na našem javnem shodu preteklo nedeljo se je kandidat na JRZ listi g. Spital spodtikal nad »brezverstvom« naše kandidatne liste. Odgovorili so mu ss. Kališnik, Polanc in Jelen. Vera ni prav nič v nevarnosti, to vedo tudi tisti gospodje, ki gredo roko v roki s pravoslavni in mohamedanci — po političnih poslih in tudi g. S., ki vedri pod skupno streho svojih političnih prijateljev, na kateri se bleščijo: rimski in pravoslavni križ ter polmeseč.

V Pesjem je bilo klaverno na shodu JRZ. Napovedan je bil v nedeljo, dne 29. novembra za 4. uro pop. Spremenil se je pa v »prijateljski sestanek« osmih ljudi. Med seboj so govorili, da je na naši listi preveč rudarjev in da je lista protiverska. Namesto, da bi zborovali, so se pred navzočo »versko nevarnostjo« zatekli v posebno sobo, kjer so zaupali skrivnosti svojega srca štirim stenam.

Hraštnik

Za občinske volitve 6. decembra je postavljena samo gospodarska lista delavcev, kmetov in obrtnikov in sicer v smislu sporazuma z dne 11. novembra 1936. Delavska skupina ima 16 kandidatov, kmečka in obrtniška 12, ostali pa 2. — Lista ne predstavlja kakšnega sporazuma med strankami in je politično neopredeljena, kar je ugotovljeno s posebnim zapisnikom. To podčrtavamo, da se ne bi po volitvah kdo liste »postalil«, kot se je to že zgodilo v par primerih v drugih občinah. Nosilec liste pa je s. Malovrh Karel, sedanji naš župan, ki mu vsi Hraštničani in okoličani zaupamo ter tudi cenimo dosedanje njegovo delo v občinski upravi.

Zagorje ob Savi

Brezposelni stradajo

Že večkrat smo opozorili našo občinsko upravo, da pravočasno ukrene vse potrebno za zimsko preskrbo brezposelnih. Ni nam znano, kaj je ukrenila, lahko pa približno, da do danes še nimajo svoje kuhinje. Kdo je kriv te brezbriznosti za skrbstvo brezposelnih, značilno je pri tem dejstvo, da je v prejšnjih časih zagorski dopisnik »Slovenca« vedno opisoval bedo in trpljenje brezposelnih, danes pa kar molči. Zanj je menda kriza že rešena?

Prevalje

Važno predavanje. V nedeljo, dne 6. decembra t. l. s pričetkom ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v dvorani gostilne Rozman predavanje o delavski zakonodaji, pomenu strokovne organizacije in delavskega tiska. Predavatelj: ss. dr. Reisman, Eržen Viktor in Jelen Adolf. Opozarjamo vse delavke in delavce na to važno predavanje.

Ruše

Gorelo je zopet v tovarni za dušik. Pogoreli sta dve gospodarski poslopji. V nevarnosti so bili tudi drugi objekti, zlasti uradniške hiše.

Sl. Javornik

RAZPIS

Onemu, ki bi mi mogel dokazati, da sem res zahteval pri katerikoli oblasti, pri KID ali pri katerikoli organizaciji uvedbo nedeljske rezervne partije v obratih Kranjske industrijske družbe, podarim svojo hišo, ki jo cenim na 50.000 Din ter se zavzemem s pogodbo pri sodišču, da se bo dotični že pred 6. decembrom 1936 lahko vanjo vselil. Prednost pri tem dajem dopisniku v št. 276 »Slovenca« od 29. novembra 1936, stanujočemu na Koroški Beli na Gorenjskem.

Slov. Javornik, dne 1. dec. 1936.

Ignac Krall
Javornik 201.

**Prispela nova zaloga
blaga za plašče in obleke**

MANUFAKTURA ČESKI MAGACIN MARIBOR
ULICA 10. OKTOBRA
TOVARNIŠKE CENE

Rudarji v Senovem pri Rajhenburgu za svoje pravice

Ostro in rezko je pihalo v nedeljo po dolini proti Senovem, nad katero se je spuščala puščobna zimska megla. Vrhovi so bili že pobeljeni z ivjem. Tako puščobno je tudi razpoloženje med številnimi brezposelnimi rudarji, ki jih je še sedaj kakih 120 od leta 1932 naprej, ko so bili reducirani. S tem večjim veseljem so ti obupanci sprejeli v nedeljo v svojo sredino predavatelja ss. dr. Reismana in urednika Eržena iz Maribora, ki sta prišla nadaljevati predavanje o socialni zakonodaji, katero se je vršilo že meseca februarja.

Od takrat se je v tej ozki, od sveta odrezani dolini že marsikaj spremenilo, tudi nekoliko zboljšalo. A nad armado brezposelnih, 30 do 40 letnih družinskih očetov s številnimi rodbinami, leži še vedno brezupna borba za delo in kruh. Žična železnica, s katero so doslej prevažali premog, je med tem odslužila, vrv se je odrgala, stroji polomili, vozički so tresčili na tla in tako je bilo treba pospešiti gradnjo železnice. Sedaj že puha lokomotiva, ki prevažata premog na postajo. Delo se je vsled tega pomnožilo, ves teden delajo rudarji, polovico jih je bilo celo v nedeljo na šihitu tako, da niso mogli na predavanje. Vendar brezposelnih ne razumejo, čemu TPD ne drži obljube iz leta 1932, da jih bo pri obnovi dela zopet sprejela? Mesto njih sprejema mlade kmečke sinove, rudarji z 10 do 17 let službe, z otroci in ženo pa morajo iz rudniških stanovanj ob strani gledati, kako drugi stopajo na njihova mesta.

V takih razmerah ljudje šele prav čutijo, kako je dandanes delavstvu potrebna socialna zaščita, moderna socialna zakonodaja. Sicer skromna, a zato tembolj naša in domača dvorana »Delavskega doma« je bila vsled tega do zadnjega prostoračka polna rudarjev, med njimi številnih brezposelnih, ki so ves dopoldan napeto sledili predavateljem.

Zaščita v bolezni, mezda ob izstavitvi, ob vpoklicu k orožnim vajam, nedeljski počitek, koalicijska svoboda, predvsem pa pravica do združevanja za izobrazbo, potreba delavskega tiska, močnega časopisa, ki bo sposoben braniti delojemalca, in druge takšne zakonite zaščite, so bile predmet razlaganja predavateljev. Videli smo zlasti, kaj nam v naši socialni zakonodaji še manjka, da se homo res lahko branili pred samovoljnimi odpusti in pred propadanjem nezasuženo brezposelnih.

Zbrane je pozdravil v imenu boštanjskih delavcev pri gradnji proge s. Iljaš. Med navzočimi je bilo še samo 17 zaposlenih rudarjev, ki niso bili naročniki »Delavske Politike«, pa so se vsi takoj prijavili. Najrevnejši so se pogodili s sosedi, tako da sta naročila po 2 skupaj, da lažje preneseta naročnino mesečnih Din 10.

Po predavanju so sledila vprašanja, na katera so dobivali rudarji pojasnila.

Predsednik s. Radi je šele opoldne zaključil ta resen predavateljski tečaj, skrbi polnih rudarjev s prošnjo, da bi predavatelja čim prej zopet prišla, kar je bila iskrena želja vseh navzočih.

se udeležujejo v naših organizacijah: Jožkota, Poldeta in Viktorja kakor tudi s. Malke Stražišarjeve. Obe dve sodružici sta bili tudi zavedni zadrugarici in je bil v znak žalosti za obedve razobešen žalni prapor raz Delavski dom. Obema pokojnicama ohranimo časten spomin, žalujočim sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop. in ob 5. uri posebej za otroke) vefilim iz Kalifornije »Sequoia«. Med dodatki poleg dveh zvočnih tednikov tudi še šala »Charlie Chase kot Tarzan«. V ponedeljek zvečer in v torek pop. in zvečer pa predvajamo sovjetsko-ruski vefilim »Petrograjske bele noči«.

Rudnik pri Ljubljani

V naši občini bomo imeli volitve 6. decembra. Združena opozicija je postavila svojo listo z nosilcem Ivanom Ogrinom. Našim občanom ne bo težko odločiti se, ker poleg drugih dobrot JRZ, ki jih povsod občutijo, je pri nas še posebej vprašanje pokopališča. Cerkvenega zemljišča, ki je pripravno za pokopališče, župnik noče dati v ta namen, ampak pravi, naj si občina drugod kupi zemljišče. Kdor hoče, da občani in občina ne bomo posebej obremenjeni še za to stvar, bo volil opozicionalno listo.

Ptuj

Veliki sejem, ki se je vršil na Katarnino, dne 25. novembra je bil dobro obiskan. Bilo je dosti kramarjev in tudi ljudstva, pa tudi tatičev ni manjkalo. Kupčija pa ni bila posebno dobra, kar je razumljivo, ker široke plasti naroda nimajo denarja, da bi si kupile kar potrebujejo. Zgodila se je tudi velika nesreča v Miklošičevi ulici, kjer je bila velika gneča, je prišel pod avtomobil neki Zemljič od Sv. Jurija ob Sč. Zlomilo mu je obe nogi. Priporočljivo je, da se v bodoče ob takih dnevih gotove ulice za promet z vozili zapro.

Prevzem poslov občine Breg. 26. novembra je mestna občina ptujška prevzela inventar in posle občine Breg, ki je priključena Ptuj. En siromak, ki mu tam niso mogli pomagati je v Ptuj že dobil delo.

VZAJEMNOST

Zagorje ob Savi

Miklavžev večer priredi delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« v nedeljo, dne 6. decembra ob 15. (3.) uri v Zadrugi dvorani na Lokah. Z nabranimi darili in sredstvi bo društvo obdarilo nekaj najbolj po-

trebnih otrok. Čim več bodo prispevali tisti, ki zmorejo, tem več otrok bo deležnih obdaritve. Darila z označbo točnega naslova obdarovanca se sprejemajo v soboto, dne 5. od 15. do 18. ure in v nedeljo 6. decembra od 9. do 12. ure v Zadrugi dvorani na Lokah. Vstop prost.

Maribor

»Vzajemnost«, v sredo, dne 9. t. m. zanimivo predavanje. Predaval bo R. Golouh o »Evropa in Amerika«. Predavanje se prične ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Sodna ul. 9-II. Pridite vsi.

Delavski pravni svetovalec

Delovni čas v sezonskih podjetjih. Slov. Bistrica.

Vprašanje: Zaposlen sem kot ključavničar v opekarni. Delavci podjetja delajo po 10 do 12 ur. Ali je tudi ključavničar, ki je stalno zaposlen, sezonski delavec, ali pa velja zanj 8-urni delavnik?

Odgovor: Določbe zakona o zaščiti delavcev o sezonskem delu, kjer podjetje ni vezano na 8-urnik, veljajo samo za ona podjetja, ki delajo izključno sezonsko. Veljale bodo zato najbrže tudi za opekarno, kjer ste Vi zaposleni. Če pa ste kot ključavničar zaposlen celo leto, velja po našem mnenju za Vas 8-urni delavnik v primeru, da podjetje, v katerem delate, zaposluje povprečno četrtletno nad 15 delavcev.

Darila za Miklavža!

Lastnik bonbonere »ORIENT« se je vrnil iz južnih krajev in pripeljal seboj nad 1000 vrst svežih, najboljših in specialnih orientalskih sladštic v se po 1 Dinar.

Industrijsko blago:

Bonbonere, čokolada, keksi in razne figure za Miklavža se dobe za reklamno ceno v

Bonboneri »ORIENT« v Gosposki ulici 36 v Mariboru

Za mnogobrojen obisk se priporoča IVO JURJEVIČ

Jesenice

Seja občinskega odbora, ki se je vršila v nedeljo, dne 22. novembra, je bila zelo dobro obiskana od volilcev liste slovenskega delovnega ljudstva, kar moramo pohvaliti. Običajni dnevni red so obogatili odborniki iz navedene liste z nujnimi predlogi glede neodložljivih javnih del na Plavškem rovtu in na Hrušici, kakor tudi glede zakurjene čakalnice za šolsko deco, ki prihaja v jeseniške šole iz okolice. Ko je večina zaznala za te predloge, je hitro rekla, da se je o istih stvareh že menila na »sejah odsekov« in zaradi tega ni potrebna nujnost.

MARIBORSKE SPECIALITETE

brez konkurence po kakovosti in okusu

ROBAUS-SUHOR

Najfinejša slaščica, velika hranilna vrednost, zlata rezerva vsake gospodinjice k vinu in čaju

Robaus-zdravilni prepečenec

Najfinejši prepečenec, zdravniško priporočen pri boleznih prebave in preosnovne ter za slabotno deco.

V Mariboru se dobi v pekarnah: Scherbaum, Vitlaczil, Geneger, Horvat in Kotnik; v trgovinah: Anderle, Jaš & Lesjak, Vrhunc, Novak, Skaza, Lah, Crip-pa, llich in obeh Nab. zadrugah državnih uslužbenecov. Izdeluje in razpošilja:

Parna pekarna Robaus, nasl. K. Rakuša, Koroška cesta 24. — Pazite na etiketo in značko »ROBAUS«.

IVAN KRAVOS

Maribor, Aleksandrova 13
priporoča: ročne torbice, aktovke, denar-nice, nahrbtnike itd. kot zelo praktična

MIKLAVŽEVA DARILA

Purani

očiščeni, od Din 7.—, 8.—, 9.— in 10.— za kg se dobijo dnevno od 10. do 12. ure.

And. Suppanz,

Maribor,
Cvetlična ul. 20, dvorišče.

TOVARIŠ!

Zakaj si tako dobro razpoložen?
„Zato, ker sem si kupil srajce in nogavice v trgovini

„ZORA“

Ljubljana, Miklošičeva c. 30

kjer so me res dobro postregli z veliko izbiro in zelo nizko ceno.

Potem pa tudi Tebi, da si nabaviš in prepričaš!

Poglejte si tudi naše izložbe!

Predsednik občine je po tajni seji pozabil razglasiti sklepe, zato o njih še ne moremo poročati.

Smrt dveh proletarskih mater. V zadnjih dneh sta umrli dve zavedni proletarski materi. V petek, dne 27. novembra je umrla v bolnici Bratovske skladišnice s. Ivana Gorinškova, žena sivolasega s. Jakoba Gorinjska. — Naslednjega dne je pa umrla doma v Obrtniški ulici s. Ana Belec, vd. Stražišar v starosti 63 let. Pok. Stražišarjeva je bila mati vseh znanih sodrugov, ki

I. Mariborska delavska pekarna
r. 7. z. o. z. v Mariboru.

Vabilo na

IZREDNI OBČNI ZBOR,

kateri se bo vršil v ponedeljek, dne 21. decembra 1936 ob 13. uri v pisarni Delavske pekarnice z dnevnim redom:

1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo načelstva; 3. sprememba pravil; 4. sklepanje o stanju deležev; 5. sklepanje o ukinitvi invalidskega sklada; 6. sklepanje o najet u kredita; 7. sodno pooblastilo načelstva; 8. razno.

Če ob napovedani uri ni navzočih dve tretjine članov, se vrši občni zbor eno uro pozneje istotam in je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. (§ 15 pravil).

NADZORSTVO. NAČELSTVO.

Planinske Jopice **TRIGLAV**
lastni izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša „LUNA“
Maribor, samo na Glavnem trgu 24

kvaliteto

za slabo vreme

Lepa konzervirana
jajca,

dobra, kakor sveža, se zopet dobijo od 8. do 10. ure.

AND. SUPPANZ,
Maribor, Cvetlična ul. 20, dvorišče.

MOŠKE HUBERTUS
PLAŠČE po 230 Din

dobite pri tvrdki

MIRKO FELDIN, manufaktur. trgovina
MARIBOR, Aleksandrova cesta 13 (na vogalu)

Patentirali smo izdelavo garantirano
nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih
nepremočljivo
sukno izdelujemo po
patentu št. 7644/31.

Vsakdo, kdor je pri
nas enkrat kupil
je postal naš stalni
odjemalec!

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE